

Lublin 15.01.2024r.

Prof. zw. dr hab. n. med. Teresa Kulik

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

Tel.: 882 113 361

e-mail: teresa.kulik@gmail.com

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego Pani dr n. o zdr. Agnieszki Genowskiej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o zdrowiu.

Pani dr n. o zdr. Agnieszka Genowska jest absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; Wydziału Ochrony Zdrowia, gdzie uzyskała tytuł zawodowy magistra zdrowia publicznego w 2003r. Natomiast stopień doktora nauk o zdrowiu uzyskała w 2011 roku, przygotowując rozprawę doktorską pt.: „Związek pomiędzy cechami demograficznymi, społecznymi, ekonomicznymi i środowiskowymi oraz zasobami i działaniami opieki zdrowotnej, a umieralnością. Analiza ekologiczna 66 podregionów Polski.”- Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest także specjalistą w dziedzinie zdrowia publicznego (tytuł specjalisty z wynikiem bardzo dobrym uzyskała w Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi w 2012 roku).

Ukończyła także szkolenie dla edukatorów zdrowia w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz kurs pedagogiki i dydaktyki I i II stopień. Brała również udział w wielu warsztatach szkolących w zakresie problematyki związanej z identyfikacją gospodarki, czy rozwoju nauki w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku. Ważnym elementem permanentnego kształcenia był udział w szkoleniu pt.: „wprowadzenie do zdrowia populacji – przeciwdziałania nierównościom w zdrowiu na poziomie regionalnym. Praca z instytucjami” organizowanego przez Ministerstwo Zdrowia.

Droga zawodowa kandydatki rozpoczęła się od stanowiska asystenta w Zakładzie Zdrowia Publicznego Wydz. N. o Zdr. Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Praca na stanowisku asystenta trwała w latach (2004-2016 roku), obecnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta na etacie pracownika naukowo-badawczego w/w Zakładzie Zdrowia Publicznego. Pani Doktor pracowała także poza stałym miejscem pracy w latach 2005-2013 roku w Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. S. Staszica w Białymstoku.

Działalność naukowa

Cykl publikacji

Dorobek naukowy Pani Doktor koncentruje się wokół wielu zagadnień szeroko pojętej problematyki niekorzystnych wyników zdrowotnych na wczesnym etapie życia. Ściślej określając związku przyczynowego między biologicznymi, społeczno–demograficznymi, ekonomicznymi i środowiskowymi czynnikami, a zdrowiem. W literaturze znajdujemy badania w/w zagadnień przeprowadzone w USA oraz Europie Zachodniej, jednak z uwagi na niejednorodne i wieloetniczne społeczeństwo, interpretacja tych wyników słusznie wg autorki nie może być aplikowana do innych populacji. Zmiany demograficzne oraz reformy społeczno-ekonomiczne w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, także w Polsce spowodowały między innymi podwyższenie średniego wieku rodzenia, kobiet a także zmianę modelu rodziny. Można przypuszczać, że poza wieloma innymi czynnikami, również powyższe mogą stanowić wyższe ryzyko przeżywalności dzieci na wczesnym etapie życia.

Prezentowany cykl prac, stanowiący osiągnięcie naukowe, dotyczy wyników badań z obszaru epidemiologii niekorzystnych wyników urodzeń. Osiągnięcie naukowe obejmuje cztery oryginalne prace w których analizowano indywidualne i kontekstowe czynniki związane z masą urodzeniową i umieralnością poniżej pierwszego roku życia w populacji Polski. Badania miały charakter retrospektywny, oparty na dużych zbiorach danych z krajowych rejestrów urodzeń i zgonów zawierających kompletne dane populacyjne. Wyniki badań należy uznać za pionierskie, dotyczą bowiem nierówności w zdrowiu na wczesnym etapie życia, wypełniają lukę braku tego rodzaju badań w Polsce.

Podkreślić należy, że znaczenie tych wyników jest niezwykle ważne, ponieważ niewiele wiadomo o indywidualnych i kontekstowych czynnikach związanych z niekorzystnymi

wynikami zdrowotnymi na wczesnym etapie życia w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na tle innych europejskich krajów.

Ważnym aspektem powyższych badań jest fakt, że przeprowadzono je na podstawie dużych zbiorów danych w polskiej populacji. Uzyskane wiarygodne wyniki, stanowią dowody naukowe dotyczące zdrowia dzieci i będą przydatne w kształtowaniu polityki zdrowotnej skierowanej na zmniejszenie umieralności w najmłodszej grupie wiekowej.

Poza przedstawionym cyklem prac stanowiącym podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, dorobek naukowy Pani Doktor obejmuje publikacje, których tematyka związana jest z dyscypliną nauk o zdrowiu, zdrowia publicznego i ochrony zdrowia. Prace dotyczyły problematyki uwarunkowań umieralności w populacji dorosłych, a także ogólnego stanu zdrowia w tym determinant i nierówności w zdrowiu w populacji Polski. Większość prac została opublikowana w recenzowanych czasopismach naukowych międzynarodowych i krajowych. Część wyników badań autorka opublikowała w rozdziałach monografii przygotowanej pod własną redakcją. Natomiast wyróżnienia wymaga przygotowana przez kandydatkę sześciotomowa monografia pt.: „Zagrożenia cywilizacyjne w położnictwie, ginekologii i neonatologii” wydanej przez Wydz. N. o Zdr. Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (2018-2022).

Po wykluczeniu cyklu habilitacyjnego pozostały dorobek naukowy wynosi 37,707 punktów IF i 1642 pkt MNiSW/MEiN.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzująca naukę

Pani dr n. o zdr. Agnieszka Genowska, łączy pracę naukową z dydaktyczną. Jest cenionym i profesjonalnym nauczycielem akademickim. Prowadzi zajęcia dla kierunków: zdrowia publicznego (licencjat, magisterium), elektroradiologia (licencjat), techniki dentystyczne (licencjat) z przedmiotów dotyczących polityki zdrowotnej i społecznej, międzynarodowych problemów zdrowia, zdrowia publicznego. Angażuje się również w rozwój zaplecza dydaktycznego. Może pochwalić się również promocją 83 prac dyplomowych (w tym 58 magisterskich i 25 prac licencjackich), pełniła także w wielu pracach rolę recenzenta.

Dodatkowo Pani Doktor była promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich: pani mgr Moniki Cyuńczyk na Wydz. N. o Zdr. i lek. med. Sebastiana Wołęjszko na Wydziale Lekarskim UM w Białymstoku. Aktywnie włącza się w działalność organizacyjną w UMB, jako sekretarz, członek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na studia doktoranckie. Kandydatka jest rozpoznawalna poza Uczelnią. Brała udział w organizacji wielu międzynarodowych i krajowych Konferencji naukowych, jako Członek Komitetu Naukowego i Organizacyjnego. Ważnym elementem rozwoju jest również udział w prowadzeniu wykładów w zakresie zdrowia publicznego organizowanych przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie w ramach kursów specjalizacyjnych dla lekarzy. Za aktywność dydaktyczną i organizacyjną Kandydatka została kilkakrotnie nagrodzona w ramach ewaluacji nagrodami dydaktycznymi. Ważnym w dorobku Pani Doktor jest działalność ekspercka oraz popularyzacja nauki. Uczestniczyła w pracach zespołu badawczego na zlecenie samorządu terytorialnego (Urząd Miasta Białystok). Efektem współpracy powstały opracowania zawierające rekomendacje, które posłużyły do przygotowania programów profilaktycznych, Kandydatka również brała udział w audycjach radiowych, promujących wiedzę dotyczącą potrzeb zdrowotnych populacji oraz stylu życia młodzieży.

Aktywność naukowa realizowana w ramach projektów naukowych polskich i międzynarodowych

Aktywność naukowa realizowana poza macierzystą uczelnią przejawiała się od 2011 roku we współpracy z Katedrą Epidemiologii i Badań populacyjnych. Instytut Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum, efektem współpracy jest trzynastce publikacji w tym dziewięć z Impact Factor-23,885. Tematem współpracy były badania stanu zdrowia Polski i jego determinant. Ważny nurt badawczy w dorobku naukowym Kandydatki dotyczy uwarunkowań umieralności w populacji dorosłych w Polsce realizowany w ramach projektu Narodowego Centrum Nauki, którego kierownikiem naukowym była Pani dr n. o zdr. Agnieszka Genowska. Celem projektu było oszacowanie dynamiki umieralności ogólnej oraz głównych przyczyn (chorób układu krążenia i oddechowego, nowotworów, a także determinant środowiskowych). Wyniki badań były prezentowane na konferencjach międzynarodowych. W celu rozwoju współpracy z instytucjami krajowymi Kandydatka odbyła 2-tygodniowy staż w Instytucie Medycyny Wsi

w Lublinie. Podczas stażu przygotowano wraz z pracownikami naukowymi publikacje o zasięgu międzynarodowym w których wykazano, że poziom urbanizacji i status społeczno-ekonomiczny są ważnymi czynnikami związanymi z nierównościami w zdrowiu oraz zachowaniami prokreacyjnymi.

Pani dr n. o zdr. Agnieszka Genowska odbyła także staż zagraniczny (staż naukowy) sfinansowany w ramach programu ERAZMUS+. Instytucją goszczącą był Uniwersytet w Kłajpedzie (Litwa). Podczas stażu autorka utworzyła zespół międzynarodowy (polsko-litewsko-łotewski), który dokonał przeglądu i analizy dobrych praktyk opieki położniczej i perinatalnej, wprowadzonych w krajach bałtyckich. Efektem współpracy była publikacja dotycząca korzystnych zmian zdrowotnych na wczesnym etapie życia w krajach bałtyckich, a także wyniki badań były prezentowane na wielu konferencjach międzynarodowych. Współpraca z Uniwersytetem w Kłajpedzie jest kontynuowana przez Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

Podsumowanie i konkluzja

W podsumowaniu oceny dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego stwierdzam, że:

1. Przedstawione przez Panią Doktor osiągnięcie naukowe, składające się z cyklu 4 oryginalnych artykułów naukowych zatytułowany: „indywidualne i kontekstowe czynniki związane z niekorzystnymi wynikami zdrowotnymi na wczesnym etapie życia.”, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych jest spójne tematycznie i spełnia wymogi ustawowe stawiane rozprawom habilitacyjnym oraz odpowiada kryterium oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Pani Doktor jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym, ma dominujący wkład w opracowanie koncepcji badań oraz przygotowanie do publikacji. Wyniki badań są wartościowe pod względem wykorzystania standaryzowanych narzędzi do badań (jakościowych i ilościowych). Cykl publikacji koncentruje się na aspektach związku przyczynowego między biologicznymi, społecznymi, demograficznymi, ekonomicznymi i środowiskowymi czynnikami, a niekorzystnymi wynikami zdrowotnymi na wczesnym etapie życia. Całościowy dorobek naukowy ma charakter wieloaspektowy i interdyscyplinarny, jest

dopełnieniem podstawowych badań, a dotyczy problematyki ogólnego stanu zdrowia i uwarunkowań nierówności w populacji dorosłych Polski w tym determinant oraz nierówności w zdrowiu.

2. Dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny posiada potencjał aplikacyjny i spełnia ustawową definicję osiągnięcia naukowego na stopień naukowy doktora habilitowanego. Wysoko oceniam realizowane przez Kandydatkę projekty naukowe, współpracę z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi oraz aktywność w zakresie permanentnego kształcenia, pełnienia funkcji eksperckich, a także propagowanie wiedzy o zdrowiu w mediach.

Wysoko oceniam formalną, metodologiczną i merytoryczną stronę dorobku dr n. o zdr. Agnieszki Genowskiej, który jest osiągnięciem wysoce koncepcyjnym, kompleksowym i nowatorskim. Kandydatka stale pracuje nad swoim rozwojem naukowym i doskonali umiejętności naukowo badawcze, a także organizacyjne.

Moja ocena jest w pełni pozytywna i uprawnia mnie do stwierdzenia, że pod względem zarówno formalnym jak i wartości poznawczej całościowy dorobek spełnia ustawowe warunki o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr n. o zdr. Agnieszce Genowskiej w dziedzinie Nauk medycznych i Nauk o Zdrowiu w dyscyplinie Nauki o Zdrowiu.

Z wyrazami szacunku

Prof. zw. dr hab. n. med. Teresa Kulik